

СТАНОВИЩЕ

за

Докторската дисертация на тема „Музикални и певчески формати в България: „Мюзик Айдъл”, „Х – Фактор” и „Като две капки вода” – за придобиване на научно – образователната степен „доктор”

на ЕТИЕН ХЕРЦЕЛ ЛЕВИ

Професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство; научна специалност „Музикознание и музикално изкуство”

от

Професор д-р ДЕЯН ЕВГЕНИЕВ ПАВЛОВ – преподавател по „Оперно пеене с диригент” в катедра „Музикално-сценични изкуства” към Вокален Факултет и „Оперно – симфонично дирижиране” в катедра „Композиция и дирижиране” към ТКДФ при Национална Музикална Академия „проф. Панчо Владигеров” – София

Етиен Херцел Леви е роден 1957г. в град София. През 1977г. завършва СМУ „Любомир Пипков”- София със специалност пиано. През 1981 год. завършва БДК със специалност естрадно пеене и втора специалност – пиано. През 1991 г. завършва задочно висшето си образование в НМА със степен „магистър” същата степен му е присъдена от Министерството на образованието и културата в гр. Йерусалим, Израел. От 1998г. е преподавател в НМА, а от 2000 г.- хоноруван преподавател в НБУ. От 2001 г. е хоноруван преподавател по пеене в СУ „Климент Охридски“. На 26.10.2005г. получава хабилитационно звание – „доцент”. От 01.02.2006г. е назначен като щатен преподавател към департамент „Музика“ в НБУ. От 1983 г. е солист на вокална група “Трик”.

Носител е на следните награди: 1983г. – Младежки конкурс III награда. 1984 г. – гр. Роцок – „Песни за хората и морето“ – II награда. 1985 г. – гр. Кноке – конкурс на радио – телевизионните компании /конкурс на Евровизия за изпълнители/, Белгия – III награда. 1986г. – I награда на конкурса „Мелодия на годината“ и специалната награда на Съюза на музикалните дейци в България. 1987г. – „Мелодия на годината“ наградата на гр. В. Търново.

Участва в многобройни забавни програми, концерти, телевизионни снимки, радиопредавания и интервюта, шоу – ревю спектакли, няколко

мюзикъла за първия експериментален естрадно – сатиричен вариететен театър в гр. Габрово.

През 1992г. спечелва няколко конкурса за получаване на роли в известния мюзикъл на Ендрю Лойд Уебър – „Йосиф с невероятната риза на райета“. През същата година отново получава роля в детски мюзикъл, посветен на екологията в Израел.

През 1994г. възобновява - Шоу „Трик“. Следват участия в Шоу „Невада“, Шоу „Такси“ и шоуто на Тодор Колев – „Как ще ги стигнем американците“, с децата от групата за синхронно пеене „Жестим“ при училището за глухоними в гр. София. 1997г. създава дуета Етиен и Нели. 1998г. на „Златния Орфей“ в конкурса за песен, авторска песен на Етиен Леви „Приказен свят“ е отличена с II награда. 1999г. на 30 – тия юбилеен пролетен радио конкурс, моята песен „Поглед към мама“ бе отличена с I награда. 2008г. спечелва III награда на конкурса „Кръстопът на музите“ гр. София. 2010г. спечелва номинация на Организация на евреите в България „Шалом“ годишна награда „шофар“ за утвърждаване на еврейската култура и ценности. От 2001 - 2004 г. - завеждащ културата на еврейската общност в България. От 2002 г. е член на Обществения съвет за култура и традиция и етноинтеграция към Министерството на културата. От 2002/2003/2004 г. е член на жури на Международния конкурс за поп изпълнители „Сарандев“, Добрич, където провежда майсторски клас и изнася рецитали. Ежегодно е председател на жури на конкурса за млади поп изпълнители „Северно сияние“, гр. Русе. От 2003г. до този момент също е председател на жури на международен конкурс „Малки звездички“, Златни пясъци. През 2005/2006г. е член и председател на международно жури на конкурса „Короната на Търновград“, гр. В. Търново. През 2006г. месец март става член на международно жури на конкурса „Маленкие звъздочки“, Санкт Петербург, Русия. 2006г - член на международно жури на конкурса „Каунас талант“, Литва. От 2005г. до днешни дни журира на конкурса „Звездици за Лора“, Свищов. 2008г е член на предварителната комисия за селекция на песен за конкурса „Евровизия“. 2009г. - председател на конкурса „София пее“. От 2010г - член на Академия Балканика. 2007г. е консултант на световния музикален певчески формат „Music Idol 1“. 2008г и 2009г - вокален педагог на формата „Music Idol 2 и 3“. 2009г. месец септември - участва в световния денс формат „Dancing Stars 2“. 2011г. – вокален педагог на световния музикален формат „X factor“. От създаването до този момент е вокален педагог на музикалния формат „Като две капки вода“ 2011 и 2012 год. провежда майсторски класове по поп, рок и джаз пеене към школите „МОНТФИЗ“, проведени в гр. Шумен и гр. Созопол.

През годините от 1994г. до този момент има многобройни участия в телевизионни и радио предавания в България и Македония. Има издадени две дългосвирещи плочи „Трик – I“ и „Шесто чувство“, както и две малки плочи.

Дисертацията се състои от 139 страници, които включват УВОД, ЧЕТИРИ ГЛАВИ, ЗАКЛЮЧЕНИЕ, ПРИНОСИ, БИБЛИОГРАФИЯ, ИЗТОЧНИЦИ, ПРИЛОЖЕНИЕ 1 и ПРИЛОЖЕНИЕ 2.

В УВОДА кандидатът формулира мотивацията си за написването на труда. Настоящото изследване е провокирано от изключителния интерес на аудиторията към появилите се телевизионни музикални формати, от появата на множество мнения и коментари за тях, както положителни, така и негативни: за вокалните качества на избраните участници, за обективността на журито и техните оценки, за коректността на класацията и победителите. Изборът на темата е от актуалността на проблема и неговата практическа значимост за откриване на нови, неизвестни вокални изпълнители, на талантиливи и способни хора от всички възрасти. Дисертационният труд е резултат от многогодишната му вокална работа с участниците в различните музикални формати, а също така и от личното му участие в някои от тях. Той изследва същността на телевизионните музикалните формати, значението им за откриване и популяризиране на участниците в тях.

Във връзка с целта са поставени следните задачи:

1. Да се проследи историята на телевизионните певчески формати.
2. Да се проучат и опишат телевизионните певчески формати, реализирани в България и участниците в тях – водещи, жури, изпълнители.
3. Да се проследи ефективността на вокалната подготовка на изпълнителите във форматите „Мюзик айдъл“, „Х-фактор“ за постигане на оптимално развитие на вокално-изпълнителските им умения. Да се проследи реализацията на победителите от форматите „Мюзик айдъл“ и „Х-фактор“ като вокални изпълнители след участието им във форматите.
4. Да се проследи значението на вокалната подготовка на изпълнителите във формата „Като две капки вода“ за усъвършенстване на техните изпълнителски умения и повишаване качеството на вокалните им превъплъщения.

В настоящото изложение се прави анализ на същността на реализираните в България музикални певчески формати. Проследява се

вокалната работа с участниците във форматите „Мюзик айдъл“, „Х-фактор“ и „Като две капки вода“. Прави се опит да се отговори на въпроса доколко тези предавания подпомагат професионалното развитие на участниците в тях.

Първа глава – „История на музикалните певчески формати“. В десет подточки са разгледани: Предпоставки за възникване на музикалните риалити формати; Музикални певчески формати по света – *Pop Idol, X-Faktor, The Voice, Tu kara me suena* (Като две капки вода). Поява на певческите формати в България.

Втора глава – „Телевизионни певчески формати за нови таланти в България“ с 12 подточки, които подробно анализират телевизионните певчески формати, насочени към откриване на нови таланти. Разгледани са същността и специфичните особености на форматите *Мюзик айдъл* и *Х-фактор*. Проследява се реализацията на победителите след края на форматите.

Трета глава – „Вокална работа с изпълнителите от форматите „Мюзик Айдъл“ и „Х фактор“ – в пет подточки са разгледани същността на вокално-изпълнителската дейност и вокалната подготовка на участниците. Представени са резултатите от вокалната работа. Направен е сравнителен анализ на резултатите от двата формата.

Четвърта глава – „Телевизионен певчески формат за имитации – „Като две капки вода“ в четири подточки с професионална прецизност разкрива същността на телевизионния формат *Като две капки вода*, журито, участниците, тяхната вокална подготовка и резултатите от нея.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕТО кандидатът обобщава, че тези формати са сравнително нова форма на телевизионна програма, която набира изключителна популярност в последните години. Те са резултат от бързото развитие на средствата за масова информация, от променените нагласи и потребности на хората, от формите и средствата за комуникация. Най-масова, популярна и достъпна медия е телевизията, която се старее да привлича все повече зрители, предлагайки продукции, осигуряващи им висок рейтинг и възможности за печалба.

Направеният преглед на телевизионните певчески формати показва, че те се появяват най-напред в чужбина, а по-късно и в България. По-голямата част от певческите формати се правят по чужд лиценз, затова е необходимо да се приспособят към българските условия. Характерна особеност на тези предавания е, че се осъществява пряката връзка със

зрителите, които оценяват изпълнителите по свои критерии, тъй като липсват точно установени такива. Зрителите играят активна роля и със своя вот участват при определяне на победителите.

ПРИНОСИ на дисертационния труд

1. Направен е исторически преглед на известните ни музикални певчески формати, съобразно последователността на тяхната поява във времето. Анализирани са предпоставките за тяхното възникване. Описани са подробно форматите „Поп айдъл“, „Х-фактор“, „Гласът“ и „Като две капки вода“ в България. Систематизирани са изданията на форматите, съобразно броя на сезоните в различните страни. Аргументирана е появата на телевизионните певчески формати в България. Описани са подробно съобразно последователността на тяхната поява.
2. Реализирано е първо изследване в България за установяване ефективността на вокалната подготовка по време на участието на изпълнители във форматите „Мюзик айдъл“ и „Х-фактор“.
3. Описана е вокалната работа с участниците стъпка по стъпка и са изведени резултати, които потвърждават ефективността на вокалната им подготовка. Усвоените знания, умения и компетентности участниците прилагат успешно в музикалната практика при своите музикални изяви.
4. Проследена е реализацията на победителите от „Мюзик айдъл“ и „Х-фактор“ след приключване на участието им във форматите, която доказва ролята на предаването за тяхната последваща успешна кариера.
5. Резултатите от проведената вокалната работа с участниците в „Като две капки вода“ доказват значението ѝ за подобряване на уменията им и повишаване качеството на вокалните превъплъщения на участниците.
6. Като цяло докторската работа прави един калейдоскоп на активните и най-атрактивни артисти – певци и непевци – на сцената в България в последните 20-30 години, които показват лицето на популярната култура у нас. Този събран материал (с достатъчно интернет източници и сайтография) може да бъде една отправна точка за следващи подобни изследвания.

БИБЛИОГРАФИЯ

В края на разработката е направена справка на използваните литературни и интернет източници. По-голямата част от източниците са интернет ресурси и сайтове (поради липса на научни изследвания и библиография в тясната област на докторската работа, особено на

български език). Всички сайтове са проверени на 18.7.2023 и тогава са били достъпни с нужната информация.

След като се запознах подробно с дисертацията на кандидат – докторанта и имайки предвид неговата голяма популярност и активна дейност като професионалист в областта си, убедено препоръчвам на научното жури да бъде присъдена на Етиен Леви научно – образователната степен „доктор”.

06.01.2024г.

проф. д-р ДЕЯН ЕВГЕНИЕВ ПАВЛОВ